

VERSLAG BEWONERSRADENOVERLEG 13 DECEMBER 2018

Aanwezig

Voorzitter : H. Migchielsen
Wethouder bewonersraden: R. Geers
Ambtelijk secretaris : J. Pawiroedjo – de Jezus
Genodigden (ambtelijk): R. van Velzen
BR Empel en Meerwijk: V. van Os
BR Engelen en Bokhoven : mevr. Y. Schram, J. Branderhorst
Dorpsraad Nuland : A. van Offenbeek
Dorpsraad Vinkel : T. van der Leest, mevr. N. van den Hurk, G. van den Hombergh
WR De Grootte Wielen: S. van Wunnik
WR Maaspoort: K. Hettinga
WR Molenhoek: mevr. I. Nijskens, A. Prince
WR De Overlaet: mevr. E. Timisela – Coenraad, A. Beelen
WR Rosmalen Centrum en Hondsborg : J. van Rossum
WR Zuid : mevr. M. Waarts, G. Schouten

Afwezig (met bericht van kennisgeving):

WR Boschveld/OBB: J. van Lijzen
WR Sparrenburg : A. van der Steen

1. Opening

De heer Migchielsen opent de vergadering en heet alle aanwezigen welkom.

2. Naar een nieuwe horecavisie voor de gemeente 's-Hertogenbosch¹

De heer Van Velzen heeft de opdracht gekregen om een nieuwe horecavisie op te stellen. Dat wil hij samen met horeca-ondernemers en bewoners gaan doen. Hij wil graag met het Bewonersradenoverleg van gedachten wisselen over wat men belangrijk vindt en wat men van een horecavisie verwacht. Het is niet de bedoeling om klachten uit te wisselen over individuele zaken. De huidige horecavisie dateert van 1994 en is geen bruikbaar kader meer. De wereld om ons heen, de stad en de horecasector is in de loop der jaren veranderd. De nieuwe horecavisie gaat over de hele gemeente, met daarin natuurlijk voor een deel aandacht aan de binnenstad, maar ook voor horeca in wijken, buurten en dorpen. Onder "horeca" verstaan we hotels, restaurants en cafés (slapen, eten en drinken). Er wordt bij de horecavisie vooral ingegaan op eten, drinken en uitgaan. Het vraagstuk rond hotels en logiesaccommodaties (B&B's en AirBnB's) kent een eigen dimensie.

Er ontstaan allerlei initiatieven buiten de klassieke kaders, zoals eetclubjes en foodfestivals. Daar zal wel rekening mee gehouden gaan worden. Ook zal ervoor gezorgd worden dat de horecavisie past binnen andere bestaande of nog op te stellen beleidsdocumenten/opgaven. Horeca is niet een doel op zichzelf maar moet passen binnen het denken over de vraag wat voor dorp, stad, gemeente wij willen zijn. Horeca is een belangrijke drager daarin.

Het moet vooral een stimulerende visie worden dat doelgroepen aanspreekt en aangeeft welke horeca geschikt is op welke locatie. Het moet een beleidskader worden waaraan we nieuwe initiatieven concreet kunnen toetsen. Het nieuwe document moet ook actiegericht zijn: bestuursakkoord #samen. Sommige zaken liggen op het bordje van de gemeente; andere zaken op die van de sector. Denk bijv. aan verduurzaming, bevoorrading enz.

Actuele vraagstukken zijn bijv. *blurring* (functievermenging). Het wordt steeds lastiger om binnen de horeca een onderscheid te maken tussen een café en een restaurant, tussen dienstverlening en horeca. Dat is een zoektocht die in de horecavisie terug moet komen. Paracommercie bij verenigingen is bijv. een belangrijk onderwerp waarbij de gemeente in sommige gevallen klachten krijgt vanuit de buurt. Denk bijv. aan feestjes in een voetbalkantine. Trends zoals festivals en events zijn belangrijk. Locaties gaan een belangrijk onderdeel uitmaken van de horecavisie. Ook zal er antwoord gegeven moeten worden op de vraag hoe we in de Bossche binnenstad meer differentiatie aan kunnen brengen. Wat willen we in de dorpen, buurten en wijken, parken en plassen. Misschien beperkte mate van horeca zoals een theetuin of pannenkoekenhuisje. Er komen heel veel aanvragen bij de

---

¹ De powerpoint presentatie wordt aan dit verslag toegevoegd.

gemeente binnen van bekende landelijke formules. Tot nu toe is de gemeente terughoudend in het verlenen van vergunningen daarvoor. Ook hier moet een antwoord op worden geformuleerd. De nieuwe binnenstad is in opkomst. Rosmalen heeft een sterk profiel. Er wordt landelijk veel onderzoek gedaan naar het toeristisch imago van gemeenten. 's-Hertogenbosch scoort heel erg goed. Keerzijde is dat de vernieuwing van de horeca achterblijft bij het landelijke beeld. 's-Hertogenbosch behoort tot de duurste terrassensteden van Nederland.

Tijdsplanning

Voorjaar 2019: discussienotitie

Zomer 2019: Horecavisie

2019 en volgende jaren: Uitvoeren van de Horecavisie.

Inbreng

Medio januari 2019 zal er een digipanel worden opgestart. Aan de deelnemers zal worden gevraagd wat hun ervaringen zijn met horeca. Waar maak je als consument gebruik van? Ervaar je ook wel eens overlast?

Begin februari 2019 zal er een inloopbijeenkomst worden georganiseerd voor ondernemersorganisaties en bewonersraden over de discussienotitie.

Net voor of na het zomerreces volgt dan nog een tweede inloopbijeenkomst voor ondernemersorganisaties en bewonersraden over de concept-horecavisie.

De heer Van Velzen biedt aan om, als daar aanleiding toe is, op initiatief van een bewonersraad, aan te sluiten bij een overleg van die betreffende bewonersraad.

De volgende ideeën/wensen worden door de verschillende bewonersraden meegegeven aan de heer Van Velzen:

De parkachtige indeling van 's-Hertogenbosch zou goed gecombineerd kunnen worden met horeca, ook voor fiets- en wandeldoeleinden. Dat geldt ook voor crowd management. Landelijk, maar ook in 's-Hertogenbosch, zie je een toename aan evenementen. Het moet qua sfeer blijven zoals het nu is. Horeca als verbinder of als "stepping stone" voor wandel- en fietsroutes, daar waar dat kan en passend is.

Popconcerten horen erbij, maar geven vaak veel geluidsoverlast tot diep in de nacht. Daar zal met name in het evenementenbeleid aandacht aan moeten worden besteed. Ook voor wat betreft handhaving.

In de binnenstad wordt verschillend met handhaving omgegaan. Bij de ene kroeg krijg je een boete als je voorbij het terras staat, bij de andere niet. Er wordt met twee maten gemeten. De bekeuring gaat naar de eigenaar, dat is niet eerlijk. Handhaving hoort niet bij de horecavisie, maar de heer Velzen zal dit signaal doorgeven.

Geadviseerd wordt om in de horecavisie niet te veel regels en beperkingen op te nemen. Er moet ruimte zijn voor nieuwe initiatieven.

In de horecavisie zou gestimuleerd kunnen worden welke horeca op welke locatie zou kunnen komen. Gezond eten moet meer aan bod komen. Ook aandacht voor alcoholpreventie omdat zich op bepaalde locaties meer problemen voordoen dan op andere. Gevraagd wordt of in De Groote Wielen ook horeca kan komen.

Verder wordt gevraagd rekening te houden met mensen met beperkingen, bijv. aanwezigheid van invalidentoiletten, toegang voor hulphonden, rolstoeltoegankelijkheid.

De heer Van Velzen geeft aan dat gekeken moet worden naar de behoefte per wijk, buurt en dorp.

Dan kan er een relatie worden gelegd tussen soorten horeca en doelgroepen. Er zullen echter altijd blinde vlekken blijven in wijken, buurten en dorpen. De sturingsmogelijkheden zijn niet al te groot, dat heeft ook te maken met bestemmingsplannen. Geprobeerd zal worden om samen met de horecasector etiketten op bepaalde gebieden te plakken.

3. Verslag Bewonersradenoverleg d.d. 20 september 2018

Pagina 2

In het verslag staat dat binnen de BREB een portefeuille energie transitie is. Mevrouw Schram geeft aan dat deze nu omgedoopt is naar "duurzaamheid". Daarmee wordt het onderwerp breder getrokken.

Pagina 4

Wijkraad de Overlaet organiseert thema-avonden, echter niet over hondenpoep.

Pagina 5

De heer Offenbeek heeft de gemeente een selectief adressenbestand gevraagd, maar niet gekregen in het kader van de Privacywet. De gemeente heeft echter bij een voorlichtingsavond over alcohol en drugs aan 400 gezinnen een uitnodiging gestuurd. Waarom kan dat wel en waarom kan er geen adressenbestand verstrekt worden als daarom wordt gevraagd? De heer Migchielsen zal dat uitzoeken.

Het verslag wordt vastgesteld.

4. #samen burgerparticipatie en bewonersraden.

De heer Geers is al bij een aantal bewonersraden op gesprek geweest. Besproken is hoe het gaat, welke ervaringen er zijn en wat de aandachtspunten zijn. Over het algemeen waren het erg prettige gesprekken. Soms ook hele pittige gesprekken. Op sommige punten loopt er ook wel een rode draad met het bestuursakkoord. Dat wordt nu echter nog niet gedeeld, omdat de heer Geers nog niet bij alle bewonersraden langs is geweest. De vorige keer is aan de bewonersraden gevraagd een reactie te geven op een aantal vragen. Nog lang niet alle bewonersraden hebben een reactie gegeven. De insteek van de vragen is om te kijken waar we nu staan en vooral hoe we straks samen verder kunnen. De heer Geers doet een herhaalde oproep om de vragen alsnog te beantwoorden, uiterlijk 31 januari 2019. De achtergrond van de vraagstelling is: "hoe staan wij als bewonersraad in onze eigen omgeving? Wat kunnen we van elkaar leren? Wat kunnen we als gemeente bieden om de positie verder te versterken?"

Er moet nog een afspraak gemaakt worden met twee bewonersraden. Met de overige bewonersraden zijn de gesprekken al ingepland. De heer Geers spreekt zijn complimenten uit voor de inzet van de bewonersraden. Die is heel erg goed, het enthousiasme en de gedrevenheid is groot.

De heer Migchielsen geeft aan dat het belangrijk is om de reactie op te sturen. Voormalig wethouder Eigeman zal worden gevraagd om #samen met de bewonersraden naar de toekomst te kijken. Ook hoe het wijkmanagementteam daar het beste in gepositioneerd kan worden. De wethouders Geers en Kâhya worden daar ook bij betrokken. De heer Eigeman heeft jaren geleden het initiatief genomen om het Bewonersradenoverleg op te starten en is de grondlegger van het wijkmanagementteam. In juni zullen de resultaten worden gepresenteerd.

5. Terug en vooruitkijken op de Wijk-, buurt- en dorpenregeling

Op 11 december 2018 waren er 807 aanvragen ingediend. Naar verwachting € 200.000,- voor investeringen. De rest meer in de sfeer van exploitatie. We blijven binnen het totaalbedrag dat beschikbaar is voor de regeling. Er is een overschrijding van ongeveer € 30.000,- op het niet fysieke deel.

Op 1 januari 2019 wordt de regierol van de wijkmanagers wat nadrukkelijker in beeld gebracht. Samen met de BAG's zal meer planmatig geprobeerd worden te benadrukken welke initiatieven waardevol zijn. Het gaat om geld van de bewoners voor de bewoners. De wijkmanager accordeerde het. Nu komt er iets meer dialoog tussen wijkmanager en de BAG's om de kwaliteit van de aanvragen stimuleren. De heer Migchielsen geeft aan wat de veranderingen zijn voor 2019. Die zijn gericht op fysiek, groen en duurzaam en zijn gerelateerd aan het bestuursakkoord. In de nieuwe subsidieregeling wijk-, buurt- en dorpsbudget 2019 staat dat we groene en fysieke zaken stimuleren en bevorderen dat aanvragen op dat terrein plaatsvinden. Op de kindervakantieweken hebben we met name van SJV veel commentaar gekregen. Een van de commentaarpunten was dat subsidie daarvoor bij verschillende BAG's in diverse wijken aangevraagd moet worden. Op aandringen van de heer Geers mogen aanvragen voor kindervakantiewerk direct uit het stedelijk budget plaatsvinden.

Verder hebben we aangegeven dat het verstandig zou zijn om de bewonersadviesgroepen van Rosmalen Noord en Rosmalen Zuid samen te voegen. WR Molenhoek is het daar niet mee eens. Volgens WR Molenhoek zouden de argumenten met de heer Geers worden besproken. Daar is echter

geen terugkoppeling over geweest. Er is heel slecht geluisterd naar de inbreng van WR Molenhoek. De heer Migchielsen geeft aan dat het volgens zijn perceptie helder is dat er geen overeenstemming is. Er is heel goed geluisterd naar de argumentatie. Er is uiteindelijk toch besloten om de samenvoeging door te zetten. WR De Groote Wielen richt zich meer op 's-Hertogenbosch dan op Rosmalen.

De heer Geers geeft aan dat er zeker verschillen zijn tussen Rosmalen Noord en Zuid. Er is goed gekeken naar de voors en tegens van de argumenten die zijn aangedragen. Uiteindelijk heeft het college een besluit genomen. Dat is in dit geval niet het besluit dat vanuit de WR Molenhoek gewenst werd. Het college neemt regelmatig besluiten die men niet leuk vindt. Belangrijk is wel dat we alle argumenten meewegen en dan het besluit nemen. Er zal nog goed toegelicht worden waarom het college dit besluit heeft genomen.

De heer Van Os zou graag willen weten in welke mate het hefboomeffect is opgetreden in 2018. Als voorbeeld draagt hij de aanvraag van het Buurtpreventieteam aan. Deze is niet geaccordeerd door de BAG, maar wel via een andere weg. Hoe krijgen we daar in brede zin feedback over?

De heer Migchielsen geeft aan dat de resultaten van het hefboomeffect en aanvragen die uit regulier budget bekostigd worden, heel lastig te automatiseren zijn. We gaan proberen om dit aspect rond de jaarrekening zowel inhoudelijk als financieel in beeld te krijgen. De heer Van Os geeft aan dat het in ieder geval één keer per jaar inzichtelijk moet zijn.

De heer Migchielsen geeft aan dat in de subsidieregeling 2019 een update is opgenomen. Als een aanvraag in één wijk/buurt wordt toegekend, dan hoeft dat niet automatisch te betekenen dat die aanvraag ook in een andere wijk toegekend moet worden. De bezwaarschriftencommissie heeft aangegeven dat een aanvraag dan in beide wijken moet worden toegekend. Om dat te voorkomen is nu expliciet in de regeling opgenomen, dat hetzelfde initiatief in een andere wijk wel degelijk afgewezen kan worden.

We zijn bezig om afscheid te nemen van relatief ouderwetse communicatieplatforms, zoals Yammer. Begin vorig jaar is toegezegd dat we Sharepoint zouden gaan gebruiken. Er is een pilot gedraaid in Zuid en West. Tot nu toe zijn er alleen positieve geluiden ontvangen. In de planning is opgenomen dat we Sharepoint in 2019 gaan uitrollen voor alle Bewonersadviesgroepen. De datum is nog niet bekend.

De heer Van Offenbeek geeft aan dat de BAG in een aantal wijken en dorpen los functioneert van de bewonersraden. Op de vraag of er weer een evaluatie-avond wordt georganiseerd voor de BAG's antwoordt de heer Migchielsen positief.

De WR Molenhoek heeft opgevangen dat commerciële partijen uit de kom Rosmalen ook aanvragen doen bij de BAG. Mevrouw Waarst geeft aan dat dit geen probleem mag zijn als het een activiteit is die gericht is op de bewoners. De BAG kan de aanvraag toekennen of afwijzen. Niet alles moet met regels worden dicht getimmerd. De heer Offenbeek meldt dat er regelmatig aanvragen binnenkomen voor de aanschaf van een AED. Daar zitten enorme prijsverschillen in. De heer Migchielsen geeft aan dat bij de aanschaf van een AED ook vaak een cursus hoort. De cursuskosten kunnen bij veel ziektekostenverzekeraars worden gedeclareerd. De gemeente heeft echt de BAG's nodig om te adviseren wat wel en wat niet toegekend moet worden.

De heer Van den Hombergh merkt op dat het budget wordt vastgesteld naar rato van het aantal inwoners. De heer Geers geeft aan dat er in de gemeenteraad geen meerderheid is om het inwoneraantal los te laten. Daar is flink over gediscussieerd. Welke systematiek moet er anders gekozen worden? Er zijn altijd plussen en minnen. Het zou anders kunnen, maar dan zal er een ander idee moeten komen waar ook een meerderheid voor is.

6. Rondje langs de wijken, buurten en dorpen

WR De Groote Wielen

Het wijkcentrum is gestart om, ook met hulp van de gemeente, initiatieven te stimuleren, dingen te ondernemen en subsidie aan te vragen. Dat is dit jaar wel gelukt, maar volgend jaar zal het wijkcentrum zich met andere middelen moeten zien te redden. We willen het wijkcentrum veel laten organiseren voor bewoners. We verdienen er niet aan. Geprobeerd wordt om de entree kostenvrij te laten blijven of laagdrempelig te maken. Dit zal met de wijkmanager worden besproken.

Op 12 november is er een wijkbijeenkomst georganiseerd over windmolens.

Er is een presentatie gegeven over de oostelijke landweg. De WR is daar niet zo gelukkig mee, omdat het probleem volgens de WR aan de westkant zit. Binnenkort komt de klankbordgroep weer bijeen. Op 1 januari 2019 vindt de nieuwjaarsduik plaats.

De gemeente gaat voor het winkelcentrum bekijken of het mogelijk is om bekabeling voor hoogspanning ondergronds te krijgen. Daar is een subsidieregeling voor vanuit het rijk. De heer Geers geeft aan dat de gemeente daarnaast zelf nog 25 % zelf moet bekostigen. Een investering van ongeveer 7 ½ miljoen Euro. Een extreme investering. Bekeken wordt of daar gelden voor vrijgemaakt kunnen worden en wat het oplevert. Waar voldoet het nu niet aan de normen en is er ook sprake van een negatieve situatie v.w.b. de gezondheid?

WR Zuid

WR Zuid is bezig met de verkeersweek. Deze week is een openbare wijkraadvergadering georganiseerd. Parkeren in de wijk blijft een punt, o.a. vergunninghouders, te kort aan parkeerplaatsen bij flats. De WR gaat daarover in gesprek met de gemeente. Ook de plaatsing van laadpalen voor elektrische auto's is een probleem. Ook willen bewoners afvalbakken bij de hondenuitlaatroutes.

Dorpsraad Nuland

De heer Offenbeek meldt dat er in Nuland één laadpaal is neergezet. Niemand weet echter wie daar de opdracht voor gegeven heeft. Enexis verwijst naar de gemeente. Zowel de gemeente als Heijmans weten van niets, maar de paal staat er wel.

Dorpsraad Vinkel

De heer Van der Leest meldt dat de dorpsraad bezig is met de groenvoorziening in het dorp, o.a. Brugstraat, Lindenlaan. Samen met bewoners wordt gekeken hoe plantenperken het beste ingericht kunnen worden. Ook goede afspraken maken over het onderhoud. Verder is er iemand geweest om te informeren over energietransitie, isoleren en alternatieve vormen. Bekeken wordt hoe we mensen die daarin geïnteresseerd zijn bij elkaar kunnen brengen, bijv. via een postcoderoos.

WR De Overlaet

Op 6 januari 2019 vindt de traditionele kerstboomverbranding plaats. Een geweldige activiteit waar veel bezoekers op af komen, ook vanuit De Groote Wielen. In januari 2019 vindt er een wijkraadvergadering plaats met wethouder Geers.

Er wordt een kerstdiner verzorgd voor ouderen op de zondag voor kerst. We zijn met duurzaamheid bezig. Het zal waarschijnlijk de laatste kerstboomverbranding zijn vanwege de vervuiling. Vraag is hoe we toch een nieuwjaarsevenement kunnen organiseren zonder kerstbomen te verbranden.

WR Maaspoort

Bij de thema-avond over duurzaamheid was de opkomst bedroevend laag, 10 personen. Er is veel voor geadverteerd d.m.v. posters, Facebook en de Bossche Omroep. In het vorige bewonersradenoverleg is gevraagd of er informatieborden geplaatst mogen worden bij de ingang van de wijk. Dat kan alleen als de bewonersraden daar unaniem mee akkoord zijn. Dan kan de gemeente een uitzondering maken op het verbod om informatieborden te plaatsen.

De heer Geers geeft aan dat de informatieborden er in sommige wijken al staan, bijv. in Empel en Nuland. Het is interessant om te kijken hoe dat is geregeld. Proberen om daar één lijn in te vinden. De heer Migchielsen zal dit in overleg met de wethouder oppakken. Alle bewonersraden zijn ervoor.

Op zaterdag 15 december 2018 vindt er een vrijwilligersborrel plaats.

Bestuursraad Empel en Meerwijk

De BR heeft vijf speerpunten benoemd. Op dit moment bezig om Gewande aan te sluiten op het gas. Gekeken is naar duurzame alternatieven. Die zijn echter schrikbarend duur. De aansluiting zal volgend jaar plaatsvinden. Ontwikkeling van het industrieterrein Empel Zuid: hoe borg je dat het industrieterrein over tien jaar ook nog steeds levendig blijft. De BR is daarover in gesprek met de

gemeente. Bij de ontsluiting van het industrieterrein komt er een kans om Emplina beter te ontsluiten. De BR probeert een aantal zaken te clusteren en op die manier een win-win situatie te krijgen.

BR Engelen en Bokhoven

De BREB heeft op 14 november 2018 een dorpsstafel georganiseerd rondom zorgcoöperaties. De heer Pijnenborg heeft een hele interessante lezing gehouden. Op 16 januari 2019 wordt een dorpsstafel georganiseerd over zorg en welzijn. Er is sprake van vergrijzing in Haverleij en Bokhoven. Er is een groot aantal tachtigjarigen. Het beroep op de zorg wordt steeds dringender. De locaties liggen ver uit elkaar voor buurtzorg. Het kost ontzettend veel tijd om van patiënt naar patiënt te gaan. Bekijken hoe mensen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen. Daarvoor is een geschikt aanbod aan huizen en geschikt aanbod aan zorgverlening noodzakelijk.

De gemeente heeft in de begroting 2019 aangegeven dat er een rotonde op de Beverspijken gaat komen. Op de plek waar een groot ongeluk gebeurd is. De BREB is daar heel blij mee. De burgemeester is op bezoek gekomen op 21 november. Er zijn 40 verenigingen in de dorpen: 10 verenigingen hebben de gelegenheid gekregen om de burgemeester te ontmoeten. We hopen op een herhaling volgend jaar zodat andere verenigingen ook een kans krijgen.

WR Molenhoek

In het kader van het thema "*Langer thuiswonen, hoe doe je dat?*" is er behoefte aan een woonscan. De WR gaat daar samen met HEVO en ouderenorganisaties naar kijken. Actueel onderwerp is vrijwilligers in de zorgzame wijk. Verder zijn er grote zorgen over de huurpenningen voor volgend jaar. Daar is ook al over gesproken met de wijkmanager.

7. Rondvraag

Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag.

8. Sluiting

De heer Migchielsen sluit de vergadering om 21.15 uur en dankt de aanwezigen voor hun inbreng. Het volgende bewonersradenoverleg is gepland op donderdag 14 maart 2019.

Jane Pawiroredjo,
18 januari 2019